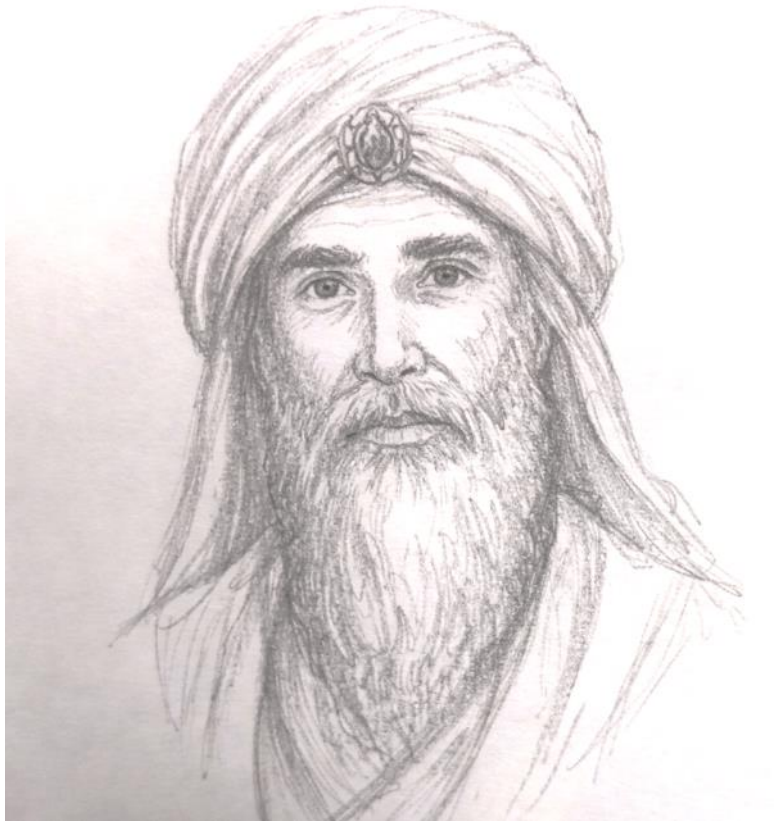

BŘEZEN 2026

Moudrost

věků

Historická část čtvrtletníku SFŘ v ČR

*Moudrost se sama chválí
a slaví uprostřed svého lidu...*

Sir 24,1

Okénko otázek a odpovědí

Otázka: Proč byla přepracována Řehole Sekulárního františkánského řádu od papeže Lva XIII.?

Odpověď: Vycházelo se ze závěrů druhého vatikánského koncilu, který se stal přelomovým okamžikem v moderních dějinách katolické církve, která se rozhodla otevřít modernímu světu a vnitřně se reformovat. K přepracování se použily dva principy:

1. návrat ke kořenům
2. pozornost vůči Duchu ve znameních doby

Blíže dopis čtyř generálních ministrů Františkánské rodiny ze dne 4. října 1978 (viz Základní dokumenty SFŘ v ČR). Doporučuje se v něm, mimo jiné, přijmout přepracovanou Řeholi SFŘ jako pravidlo života. Potřebě přepracovat řeholi snadněji porozumíme například při porovnání způsobu života dle současné řehole (Hlava II) a té předchozí, kde je o způsobu života uvedeno:

§ 1. Členové třetího řádu ať ve způsobu života i oděvu řídí se pravidlem prostřednosti, jak každému sluší, varující se všeliké velké a drahé nádhery.

§ 2. Tanců a neslušných divadelních her, jakož i nestřídmých hodů a veselých hostin ať se co nejpečlivěji varují.

§ 3. V jídle a pití ať jsou střídmi; ke stolu ať nesedají ani od něho neodcházejí, pokud se k Pánu Bohu nábožně a vděčně nepomodlí.

§ 4. V předvečer svátků Neposkvrněného početí P. Marie a sv Otce Františka ať se všichni postí; velmi jsou chvály hodni ti, kteří kromě toho po starém zvyku terciářů postí se nejen každý pátek, nýbrž zdržují se masitých pokrmů i každou středu.

§ 5. Spáchaných hříchů mají se každý měsíc svatou zpovědí zbavovati; rovněž mají každý měsíc ke stolu Páně přistupovati.

§ 6. Terciářům stavu duchovního, kteří se denně modlí církevní hodinky, nechceme tímto odstavcem ukládati žádné jiné povinnosti. Světští členové, kteří se nemodlí ani kněžských hodiněk ani Mariánských, obyčejně „Malé hodinky k nejbláh. Panně Marii“ nazývaných, ať se modlí každodenně dvanáctkrát „Otče náš“ a „Zdravas Maria“ se „Sláva Otci“, vyjma, že by pro nemoc tak činiti nemohli.

§ 7. Kdo mají pořídit poslední vůli, necht' zavčas o majetku svém pořízení učíní.

§ 8. V domácím životě ať se vynasnažují, aby ostatním předcházeli dobrým příkladem; rovněž ať zbožné podniky a všecko dobré podporují. Ať také netrpí, aby knihy a noviny, které ohrožují ctnost a mravnost, do jejich domů byly donášeny a od jejich podřízených čítány.

§ 9. Ať pečlivě osvědčují přívětivou lásku jak mezi sebou, tak i k nečlenům. Kde jen mohou, ať se vynasnažují, aby všude rozepře urovnávali.

§ 10. Přisahati nemají nikdy, leč jen v případě nutném. Oplzlých řečí, jakož i dvojsmyslných, kluzkých žertů ať se všemožně chrání. Na večer necht' zpytují své svědomí, zdali snad něčeho Takového lehkovážně se nebyli dopustili; stalo-li se tak, necht' chybu kajícně napraví.

§ 11. Ti, jímž to obtíží nečiní, buďte denně přítomni mši svaté. K měsíčnímu shromáždění, jež představený řádu ohlásí, ať se dostavují.

§ 12. Každý člen přispívej podle svého jmění něčím do společné pokladny, z níž buďte podporováni nuzní členové, zvláště nemocní, nebo má býti dáno pro kostel, aby služby Boží důstojným způsobem mohly být konány.

§ 13. Nemocné členy mají představení navštěvovati buď sami nebo ať se postarají, aby někdo jiný služby lásky jim prokazoval. Je-li nemoc povážlivá, mají nemocné napomínati a pohnouti, aby záhy se postarali o spásu své duše.

§ 14. K pohřbu zemřelého člena ať se dostaví členové místní i z okolí; ať se společně modlí k Matce Boží svatý růženec podle návodu sv. Dominika (pět desátků) na pomoc a nebeskou útěchu zemřelého. Mimo to ať kněží při mši svaté a světští členové, možno-li, svatým přijímáním Těla Páně za věčné odpočinutí zemřelého milosrdně a ochotně prosí.

Podrobný výklad k jednotlivým paragrafům obsahuje „Manuálka“ pro členy třetího řádu sv. Františka. Porovnáním obou způsobů života si uvědomíme, co považují jednotlivé řehole za významné a důležité pro způsob života sekulárního františkána ve své době.

Odpověď zpracoval:

Václav Němec OFS

Klášter minoritů v Opavě

Jsem vděčný svým přátelům, že se nakonec ujal nápad popisovat naše oblíbená františkánská místa v ČR. V seriálu už vyšlo: Klášter Františkánů v Plzni, klášter Hájek u Prahy, Klášter františkánů PMS v Praze, klášter kapucínů v Sušici. Dnes klášter minoritů v Opavě na který vzpomíná sestra Blanka Alžběta Závorková OFS z Opavy.

Luboš Kolafa

Kdo další se přidají a zavzpomínají na své oblíbené místo spojené se sv. Františkem z Assisi?

Minoritský klášter s kostelem sv. Ducha na Masarykově ulici patří k dominantám Opavy

Datum jeho založení je datováno do 1. poloviny 13. století. Uvádí se, že mužský klášter mohl být založen roku 1234 piastovským vévodou Měškem.

V novodobé historii byla část kláštera využívána veřejností. Ve 20. letech 20. století zde byla provozována promenádní kavárna Café Philipp. K té byla ve 30. letech 20. století přistavena restaurace U Kiosku, která nabízela vídeňskou kuchyni, na čepu opavský Zlatovar či lahvové Měšťanské plzeňské.

Po leteckém náletu 29.3.1945 byla kavárna s restaurací zničena požárem a jejich torzo bylo strženo. Přesto je vstup do kavárny před minoritským klášteřem nadále patrný.

V květnu 1945 byl klášter v důsledku vojenských operací výrazně poškozen při bombardování města.

Opravy trvaly do roku 1947. V roce 1950 byli řeholníci z kláštera deportováni a objekt byl od roku 1956 do roku 1995 zabrán pro zemědělsko-lesnický archiv.

Počátkem 90. let 20. století řád klášter obnovil. Od roku 1991 zde byla umístěna Bezručova čítárna novin a časopisů.

Od roku 2014 patří opavský klášter opět minoritskému řádu.

(Převzato z webu minoritů v Opavě -<https://www.minorit-opava.cz/minoritsky-klaster/>)

KLÁŠTER V OPAVĚ VNÍMÁM I JAKO MŮJ KLÁŠTER

Do kláštera minoritů jsem se dostala ve svých 15 letech na pozvání do místní scholy. Přiznám se, že do kostela sv. Ducha, který ke klášteru patří, jsem nechodila zrovna ráda. Ale občas jsme tam s maminkou zašly. Vzpomínám, že mi hrozně vadila jeho asymetrie a ani výzdobou mě nepřitahoval. V oněch 15 letech jsem však pozvání přijala a začala nová etapa mého života. Nejen, že jsem poznala a včlenila se do nového společenství, ale postupně jsem v kostele a klášteře našla druhý domov. Otcové tam byli velmi milí. S láskou vzpomínám na otce Maxmiliána Stařinského nebo otce Jiljího Cidlíka, který nám vyprávěl o tom, jak byl za komunistů vězněn. Pak začali v klášteře sloužit otcové z Polska a farnost se stala živou a přívětivou mládeží. Vzpomenu otce Stanislava Gryně, Stanislawa Jaromiho, Kryštofa Skibiňského, ale byli i další, kteří nám věnovali svůj čas a byli nám dobrými pastýři. Otec Kryštof zahrnul klášter láskou k dětem a mládeži, díky němu začaly v ČR Františkánská setkání mládeže a v Opavě následně klášter ožil františkánskými setkáními rodin. Otec Jaromi zase začal opravovat klášter a dal opravit varhany kostela. Co se

týče oprav, svědomitě a poctivě na něj navázal současný kvardián kláštera o. Stanislaw Steć.

Dnes mi už klášter připadá běžný, ale v mládí byl pro mne prostorem plným tajemství a tajných chodeb. Úzká tajná chodbička ze zákristie do prostor pro scholu. Zajímavá zimní kaple, kde probíhaly mše svaté pro děti. Tajemné schody nad zpovědnicemi s prostorami zaplněnými starožitnými věcmi. Dřevěné schody na kúr, které jsou podobné těm, po nichž kdysi mohly jezdit koně. A odtud další průchod přímo do kláštera. A z kláštera přes nádherný refektář, který už byl v současné době přestavěn, další průchod do velkého minoritského sálu. Přiznám se, že do dneška jsou místa, která bych ráda viděla, a ještě jsem se tam nedostala. Dnes už vím, že asymetrie kostela je stavebně velmi zajímavá, pod podlahami kostela se nacházejí hrobky opavských Přemyslovců, které jsou bohužel veřejnosti nepřístupné a například na chodbě kláštera se nachází nejstarší socha Panny Marie v Opavě. Klauzurní část od jiných prostor odděluje „zlatá brána“. Ale před ní jsou prostory, kde se mohou scházet různá společenství, která klášter ke svým činnostem mohou využívat.

Pro mě osobně je toto místo srdeční záležitostí. Našla jsem v něm obrácení a snad, jak doufám, i svou životní víru. S láskou vzpomínám na společenství mládeže ve zdech tohoto kláštera. V jednom z nich jsem potkala svého manžela. Vzpomínám si, jak jsem tvořila rok, co rok v zimní kapli kostela Getsemanskou zahradu, jak jsem dirigovala scholu, chystala farní tábory pro děti, jak jsem na zdi v klášteře malovala dva svaté Františky (dnes už tam není ani jeden z nich), jak nám Pán žehnal při přípravě Františkánských setkání rodin. Krásný minoritský sál, který kultuře slouží dodnes, nám dával prostor jak pro maškarní karnevaly pro naše děti, tak i k plesům nebo oslavám farních dní.

Klášter se stal domovem i mým dětem, které navštěvovaly v klášterních prostorách scholičku a klub pro maminky s dětmi. Dodnes se ve stejných prostorách setkáváme se společenstvím františkánských terciářů, farní rady či sboru. Ale podařilo se nám oživit i jiná místa, třeba vznikla farní kafárna, či nově využíváme další prostor ke katechezím pro děti. Charita Opava provozuje v klášteře křesťanskou knihovnu, a protože je klášter velký, další prostory se využívají ke komerčním účelům, aby měli minorité možnost se o tento objekt starat.

Prostě se v klášteře a ve společenstvích lidí k němu patřících, cítím jako doma. A i když se nám otcové vyměňují, my zůstáváme. Protože jsme tam DOMA.

Blanka Alžběta Závorková, OFS

MBS SFŘ Opava

Zdroje

<https://otevrenechramy.cz/cs/kostel/1062#group=kostel&photo=f.IdFile>

<https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/archiv/opavsky-magistrat-musi-opustit-roky-vyuzivany-klaster-minoritu-320317>

<https://www.minorit-opava.cz/>

foto ve Fotopříloze